

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravišтво je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebdina :

Poglavje o varčnosti v kmetijstvu. — Gnojilni poskusi v kamniškem okraju. — Okopalnik in osipalnik „Planet“. — Bosna-pasta za škropljenje krompirja. — Kisli črviček. — Poučni zlet k Osiandru v Guštanj. — Kmetijsko-nadaljevalno šolstvo. — Uspehi bikoreje v kranjskem okraju. — Poziv živinorejcem radovljiskega okraja! — Vprašanja in odgovori. — Kmetijska razstava na Ljubljanskem velesejmu. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko šolski vestnik. — Dopisi. — Kmetijske novice. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Poglavje o varčnosti v kmetijstvu.

Z veseljem gledam po naši domovini, ker nam marsikaj kaže, da res napredujemo in da si skušamo pomagati do napredka, do boljšega in udobnejšega življenja. Kar pa še mnogi naši kmetje ne znajo, je to, da ne znajo varčevati s tem, kar so si s trudom pridobili in ne znajo izrabljati tega, kar že v resnici imajo.

Prvo, kar je največjega pomena za kmeta, da je **čas zlato**, naj bi naš kmetovalec nikdar ne izpustil z vidika, saj ni ta pregovor za noben stan tako važen, kakor ravno za kmeta.

Vsako delo ima svoj čas, in če ta čas zamudiš, si nekaj izgubil za uspeh tvojega dela, kar se nikdar več ne vrne! So pa žal kmetje, ki imajo čas biti povsod, kjer jih ni prav nič treba, so na vsakem sejmu, četudi nimajo tam ničesar iskati, domače delo pa trpi, ker zaostaja in ni opravljeno o pravem času. Pri takih odnošajih ne more biti pravega napredka! Pri mnogih kmetijah, kjer bi bilo dovolj delovnih moči, vidimo večno zaostalost pri delu. Tega se je hiša že tako privadila, da ne opazi več svojega nazadovanja in svoje malomarnosti. Lahko bi tam vladal najlepši red, toda eden se zanaša na drugega, gospodar sam pa ne pomisli, da je čas zlato. V tem ga seveda radi posnemajo vsi drugi domači, dokler ne pride do slabih uspehov in nesreč. Velika nesreča bi bila za kmetški stan, če bi imela veliko takih kmetij! Razni drugi stanovi imajo več časa za poti in daljšo odsotnost, kmet pa žal nima za to časa, ker mu vsak letni čas nalaga svoje posebno delo. Tudi v zimi ne sme zanemarjati časa; marsikaj mora

že pozimi urediti, da bo pozneje kos svoji nalogi. Če pa kaj zamudi, mora priden in vesten kmet prej ali slej nadomestiti s svojo pridnostjo.

Kdor živi med našimi kmeti, lahko vidi na dveh enakih kmetijah, ki posedajo enaka posestva in imajo enako delovnih moči, veliko razliko. Pri enem kmetu navadno ne zmanjka nikdar tega, kar je pridelal, pri drugem pa živijo vsako leto v pomanjkanju. Pregovor pravi: en prištedek je boljši, ko dva pridelka. So kmetije, ki jim vsako leto zmanjka krme. Ko jo spravljajo, jo je povsod dovolj, po cesti, po dvorišču in živali si z njo nastiljajo; ko pa pride sv. Jurij, pa zdihujejo in iščejo krme tam, kjer so znali z njo bolj varčevati.

In s pijačo je ravno tako: jeseni, ko jo spravljajo, koliko se je popije, razlije brez potrebe, ko pa pride poletje s svojo žejo, pa blagrujejo one, ki jo še imajo in ki so bili bolj varčni; tega pa jim ne dopoveš, da bi jo oni tudi še lahko imeli, če bi znali malo bolj varčevati.

Poznam kraj, kjer se je lani tudi na kmetih dobilo še precej denarja, toda tisti, ki imajo patent na dolgove, že delajo novo breme svojemu kreditu. Pregovor pravi: „Boljše je, drži ga, nego lovi ga.“ Držimo, varčujemo, če pridejo še slabši časi, da ne obnemoremo! V šoli smo brali berilo o mravlji in kobilici; mnogokrat premišlujem vsebino tega berila. Bodimo pridni in varčni kot mravlja, ne bojimo se dela, saj naš stan je nemogoč brez dela, kar pa pridelamo, uporabljajmo varčno, da bomo imeli mi in naši bližnji od tega svojo korist!

B. Bošnjak, Braslovče.

Gnojilni poskusi v kamniškem okraju.

Sr. ekon. M. Marínček, Kamnik.

(Konec.)

V. Gnojilni poskusi pri okopavinah.

Pri okopavinah so bili izvedeni 4 poskusi, t. j.: 2 pri krompirju, 2 pa pri krmski pesi. Poleg temeljnega gnojenja s približno 200 q hlevskega gnoja na ha (ki se je po vsem prostoru enakomerno raztrosil in podoral), se je gnojilo še z umetnimi gnojili, in sicer **za krompir**: parcela št. II. s 100 kg rudninskega superfosfata, 150 kg kalijeve soli in 150 kg apnenega dušika na ha; parcela št. III. s 150 kg rud. superfosfata, 250 kg kalijeve soli in 250 kg apnenega dušika na ha; parcela št. I. pa je ostala brez umetnih gnojil. **Za krmsko peso**: parcela št. I. brez umetnih gnojil; parcela št. II. s 100 kg rudninskega superfosfata, 150 kg kalijeve soli in 150 kg apnenega dušika; parcela št. III. s 150 kg rudninskega superfosfata, 300 kg kalijeve soli in 300 kg apnenega dušika. Umetna gnojila so bila raztrošena na surove brazde in dobro zavlečena, nakar je čez nekaj dni sledila saditev.

Poskus št. 22. Krompir: na lahki, pešeni ilovici; predsadež ajda, predgnojeno l. 1923. pšenici s hlevskim gnojem.

Pridelek na ha v q:	parcela št. I.	71;
" " " " " "	" " II.	96;
" " " " " "	" " III.	102.5.

Polmočno dodatno gnojenje z umetnimi gnojili je zvišalo pridelek na ha za 25 q in dalo 1340 Din čistega dobička, če računamo 1 q krompirja 90 Din; močno dodatno gnojenje na parceli št. III. je pa zvišalo v primeri z negnojnim pridelek za 31.5 q in dalo 1337.5 Din čistega dobička. Močno gnojenje je v primeri s polmočnim zvišalo pridelek za 6.5 q na ha in znižalo čisti dobiček za 2.5 Din.

Poskus št. 23. Krompir, na precej težki ilovici, predsadež ajda, predgnojeno ajdi (malo) s hlevskim gnojem. Poskus je trpel vsled moče.

Pridelek na ha v q:	parcela št. I.	81;
" " " " " "	" " II.	91;
" " " " " "	" " III.	96.

Poskus št. 24. Krmska pesa, je med raščo kazal biti eden najlepših, pri spravljaju pa so se najbrže pomotoma zamenjale parcele.

Poskus št. 25. Krmska pesa, na srednje težki, vlažni, globoki ilovici. Predsadež strniščna repa, pognojena s hlevskim gnojem. Poskus je trpel vsled moče.

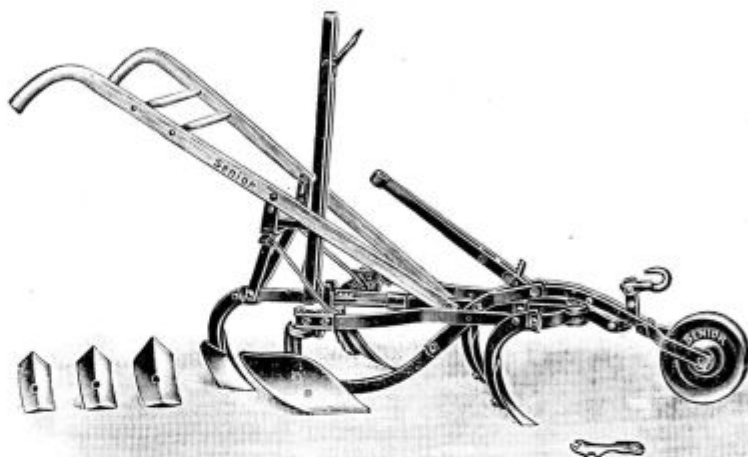
Pridelek na ha v q:	parcela št. I.	132;
" " " " " "	" " II.	261;
" " " " " "	" " III.	284.

Dodatno gnojenje z manjšo množino umetnih gnojil je zvišalo pridelek na ha za 129 q in dalo

2315 Din čistega dobička, gnojenje z večjo množino umetnih gnojil pa je zvišalo pridelek na ha za 152 q pese in dalo 2037.5 Din čistega dobička, pri čemer je 100 kg krmske pese računano 25 Din. Večja množina umetnih gnojil je torej v primeri z manjšo zvišala pridelek na ha za 23 q, čisti dobiček pa znižala za 277.5 Din.

Okopalnik in osipalnik „Planet“.

Med najboljše orodje zadnjega časa spada brezdvoma kultivator „Planet št. 8“, ki predstavlja obenem okopalnik in osipalnik za vse različne okopa-

Pod. 31. Okopalnik in osipalnik „Planet“.

vine in druge nasade. Odlikuje se s tem, da s pomočjo različnih lemežev, ki se dajo prestavljati, izvrstno dela in ne potrebuje veliko moči. „Planet“ lahko uravnavamo za različno širino (od 35 do 70 cm) in različno globino s pomočjo dveh vzvodov. Treba le dvigniti ali znižati prednje kolesce, da dvignemo obenem tudi plaz. Drugi vzvod pa urejuje širino dela. Na planetu je gredelj z dvema ramama, na katerih so pritrjeni različno oblikovani lemeži, ki se dajo zamenjati in prestavljati kakor zahteva delo okopavanja oziroma osipavanja. Pridejana pod. 31. nam kaže planet, urejen za osipavanje. Ob strani ležijo 3 lemeži za okopavanje. To orodje se dobi pri Kmetijski družbi v Ljubljani (glej inseratno polo).

Bosna-pasta za škropljenje krompirja.

Bosna-pasta je že pripravljena zmes modre galice in apna. Priporočamo jo zlasti za škropljenje krompirja po poljedelskih krajih, kjer gospodarji še niso vajeni na škropljenje z modro galico in na pripravljanje take zmesi. Bosna-pasta je treba samo raztopiti v vodi in je škroplilna tekočina že gotova. Na 100 l vode je vzeti 1½ kg bosna-paste, za pol kilograma več kakor same galice. Bosna-pasta se dobi pri družbi v čebričih ali dežah po 25, 50 in 100 kg. Priporočamo našim gospodarjem in podružnicam, da jo skupno naročajo in da jo rabijo letos vsaj za poskusno škropljenje, da se prepričajo na lastne oči o njeni učinkovitosti. Čas za škropljenje še ni zamujen, škropljenje po cvetju ne škoduje.

Kisli črviček.

V 11. številu „Kmetovalca“ pod imenom „Grozdnj molj“ se je opisani škodljivec letos silno razpasel po naših vinogradih in je napravil ogromno škodo. Ličinka grozdnega molja, ki jo naši vinogradniki najbolj poznajo pod imenom **kisli črviček** ali **kiseljak**, je objedla letos veliko množino grozdnih cvetov, tako da so nekateri grozdiki skoraj popolnoma goli.

Da je ta škodljivec napravil toliko škode, je pripisovati v veliki meri slabemu vremenu. Čim počasneje namreč trta cvete, tem več cvetov kiseljak lahko obje. Letos pa je bila cvetna doba trte vsled hladnega in deževnega vremena izredno dolga.

Neobičajno velika množina kiseljaka v naših vinogradih nas pa resno opominja, da ne smemo rok križem držati, temveč podvzeti vse, da se tega nevarnega škodljivca ubranimo.

Proti prvemu rodu kiseljaka, ki škoduje v cvetju, letos ne moremo ničesar več podvzeti, ker je svoje pogubonosno delo že dokončal.

Dorasi črvički so se sedaj zalezli v razna skrivališča (razpoke v polju, pod trtno skorjo, v svržne luknjice, slamnate vezi, itd.), kjer so se zabubili v rjave bube.

V pričetku do srede meseca julija se iz bube izležejo male veše, ki zaležejo jajčka na grozdike, posebno v bližini pecljičkov. V teku 8—10 dni se iz jajčec izležejo mali črvički, ki se zajedajo v grozdne jagode. Jagode postanejo piškave in gnijejo. Vsled tega ne zorijo in ostanejo **kisle**. Odtod je dobil črviček ime **kiseljak**.

Proti kiseljaku se priporoča škropljenje grozdičkov s **strupenimi tekočinami**, in sicer z namenom, da iz jajčec izglede črvičke zastrupimo **še preden se zarlijejo v jagode**, to je pri nas v času proti koncu julija. Najboljše je, da se škropi grozdje v teku 8 dni dvakrat.

Škropiti se torej priporoča okoli 20. julija v prvič in okoli 28. julija v drugič.

Škropilno zmes si pripravimo takole: Na 100 l vode vzamemo 1,5 kg tobačnega izvlečka in 1 kg mazljivega (kalijevega) mila. Kalijevo milo raztopimo v 10 l vroče vode in jo vlijemo na to v 90 l hladne vode. V to milnico vmešamo še 1½ kg tobačnega izvlečka, nakar je zmes za škropljenje pripravljena.

Namesto tobačnega izvlečka in mazljivega mila se uporabljajo danes še razni drugi strupi, na pr. **Urania-zelenilo** — 250 do 350 gr — ali pa arsokol — 200 do 500 gr na 100 l vode — ali pa na enako množino galično-apnenega škropiva.

Ker so to zelo strupene snovi, se mora ž njimi prav previdno ravnati. Med škropljenjem ne smemo kaditi, ne jesti oziroma drugače neprevidno ravnati, da ne pride strup v usta. Po končanem delu si moramo roke in obraz z navadnim milom dobro umiti.

Važen je še **način** škropljenja. Če hočemo doseči dober uspeh, moramo grozdje tako močno poškopiti, da je s tekočino popolnoma premočeno, tako da od njega kaplja.

Z navadnim škropilnim nastavkom gre to le težavno. Zato se v ta namen priporoča škropilni nastavki s **hipno** zatvornico. Tak je na pr. Nechvilov

nastavek „Stopp“, ki se da z eno roko odpirati in zapirati. Škropilnico dobro napumpamo, z levo roko razgrnemo listje in z desno lahko grozdje temeljito poškopimo, ne da bi potratili dosti tekočine.

B. Skalicky.

Poučni zlet k Osiandru v Guštanj.

Na Petrovo, 29. junija t. l., se je odpeljala mala družba članov teharske hmeljske podružnice v Guštanj, da si na vabilo posestnika g. Ernesta Osiandra ogleda njegovo kmetijo. Po savinjski dolini smo občudovali lepe, belocvetoče krompirjeve njive, obdelane na široke kraje. Ta svet je ustvarjen za krompir. Hmeljska rastlina, temnozeleno in bujna, se je baš privila do vrha drogov; tuintam smo opazili sledove škropljenja z galico. Pa tudi pšenica, ječmen in oves so kazali lepo. Od Polzele naprej so kulture kazale čimdalje skromnejši razvoj, pričale so, da imajo kmetje ob Paki in Šaleški dolini bolj trdo stališče. Od Hude luknje dalje nas je objel planinski svet; tamkaj gospodari les. Polje pri naša le slab donos. Okrog poldneva smo dospeli v Guštanj ter se podali naravnost h g. Osiandru, ki se peča s pridelovanjem raznega žitnega in krompirjevega semena. G. Osiander nam je najprej razkazal **ročni okopalnik** domačega izdelka. Slonelo jih je ob zidu več kakor pol ducata. To orodje bo pač moralo povsod, kjer je uporaba mogoča, izpodriniti drago okopavanje z motikami. Pogoj pa je seveda, da vse okopavine, krompir, koruzo, peso, zelje, repo in korenje sadimo in sejemo v vrste.

Najprej smo si ogledali krompirjeve njive. Na njivi nismo opazili nobenih razorov, ampak same dolge vrste temnozelenih, močno rastočih rastlin, ki so začele poganjati cvetje. Zemlja čista, brezplevelna, kar doseže s skrbno pripravo zemlje in sajenjem krompirja med grebene, ki jih na to z brano poravna. Na njivi je bilo več vrst krompirja, med drugimi tudi znana vrsta „Jubel“, ki smo jo po Teharjah že precej razširili. Ta sorta daje bujno rastoče, temnozeleno rastline, ki cvetejo bledomodrikasto; sorta je zdrava in zelo rodovitna. Njegov okus je za spoznanje slabši kakor pri oneidovcu, zato je pa bogatejši na beljakovinah.

Nato smo si ogledali žitne njive, obsejane z ječmenom, ovsem in ržjo. Največ prideluje jarega pivovarskega ječmena, dobljenega iz tujine. Odaleč je izgledal ječmen kakor pšenica; je visoke in krepke rasti z dolgimi in bogatimi klasi. Zelo lep je bil oves; segal nam je čez prsa. Na latju smo našli po 52 zrn, dočim je bilo na domači njivi jedva 22 zrn. Žito, dasi bujne rasti, ni poglelo nikjer. Krepko in enakomerno rast je pripisovati sejalnemu stroju, ki je prihranil tudi mnogo semena.

G. Osiander rabi v veliki meri umetna gnojila in tudi apno. Zemlja je povsod prika, dobro obdelana in brez plevela; žito je čisto, brez sledu kake bolezni. Semensko žito obdeluje z Uspulonom. Kot semenogojec je prepričan, da je treba s semeni menjavati; čez 5—6 let se mora seme premeniti. On kmetuje s svinčnikom v roki in se bavi intenzivno le s tem, kar mu nese.

Izmed poljedelskih strojev smo si ogledali sejalnico, trosilec za umetna gnojila, razne pluge, brane itd., dalje velik kup uležanega komposta, lepo poravnan in dobro stlačen kup gnojila, lepe svinjake z zdravimi svinjami, ki v poletnem času razen paše in nekaj malega koruze ne dobe nič kuhe, pa so vendar take, da jih je bilo veselje gledati.

Svinje in krave se pasejo in gibljejo v ograjenih pašnih prostorih, seveda ločeno in kolikor le vreme dopušča.

G. Osiander nam je radevolje vse razkazal, kar nas je zanimalo, razložil je svoj način poljedelstva ter le obžaloval,

da nam ne dopušča čas, da bi si ogledali vse njegovo obširno posestvo in druge gospodarske naprave.

Z vneto čita „Kmetovalca“, se poslužuje Kmetijske družbe in je sploh kmetovalec, ki skuša s svojim strokovnim znanjem in svojo pridnostjo dvigniti svojo kmetijo do najboljših uspehov. Poseta kmetovalcev je zelo vesel. — Za gostoljubni sprejem in za ves pouk mu bodi izrečena tudi na tem mestu topla zahvala!

Jos. Gosak.

Kmetijsko-nadaljevalno šolstvo.

Sestanek učiteljev kmetijsko-nadaljevalnih šol se je vršil v nedeljo, 4. julija t. l. na okoliški deški osnovni šoli v Celju. Sestanka se je udeležil tudi sreski šolski referent g. L. Černe in sreski ekonom, višji sadi. nadzornik g. F. Goričan. Opravičil je svojo odsotnost oblastni kmetijski referent g. inž. Zidanšek, kot zastopnik velikega župana.

Razgovorilo se je o delovanju kmet. nadaljevalnih šol v preteklem šolskem letu ter poudarjalo, da je bilo vobče prav živo zanimanje pri ljudstvu za te šole in so se predpisani učni smotri za 1. razred v splošnem dosegli. Tudi subvencije za te šole, tako od oblasti, okrajnih zastopov, občin, kraj. šol, svetov in raznih denarnih zavodov so omogočile pričetek teh šol, ki so bile v Slivnici pri Mariboru, na Rečici ob Paki, v Ljubnem, v Št. Ilju pri Velenju in v Vojniku.

G. višji sadijski nadzornik je v svojem temeljito zasnovanem referatu podal smer za delovanje na teh šolah po vzorcu francoskih šol ter posebno poudarjal važnost, da vzbujajo v mladini ljubezen do domače zemlje in kmetijstva ter podajajo temeljne nauke za bodoče delovanje kmetovalcev.

Sreski šolski referent g. L. Černe je toplo priporočal osnavljanje in vzdrževanje kmet. nadalj. šol ter je podal več praktičnih zgledov iz svojega delovanja. Po vsestranskem razmotrivanju se je sklenilo za prihodnje šolsko leto:

da se otvori na vseh dosedanjih kmet. nadaljevalnih šolah 2. razred; za 1. razred pa se uvede obvezen šolski obisk v poštevi prihajajoče mladine;

in da se na vseh šolah prične s poukom takoj po Vseh svetih.

Končno so se sklenile sledeče resolucije, katere se bodo poslale na pristojna mesta:

1. Uzakoni naj se obvezna kmetijska nadaljevalna šola na vseh osnovnih šolah.

2. Država naj zadostno subvencionira kmetijske nadaljevalne šole, da ne bodo odvisne od slučajne naklonjenosti krajevnih faktorjev.

3. Za izobrazbo učiteljev kmet. nadaljevalnih šol naj se priredijo kmetijski tečaji s popolno brezplačno oskrbo na kmetijskih šolah.

Uspeh bikoreje v kranjskem okraju.

Letošnje pregledovanje bikov se je vršilo koncem maja in v pričetku junija. V vseh treh sodnih okrajih je bilo pri-
gledanih 175 bikov. Od teh je bilo 125 bikov potrjenih, torej 25 več kakor znaša zakonita potreba na plemenjakih, kar je lep uspeh. 50 bikov je bilo pa nepotrjenih.

Za premovanje bikov se je nabralo skupaj 22.627 Din. Državna podpora je znašala 3477 Din, živinorejski odbori so pa prispevali 19.150 Din. Premije so se priznale v okraju:

1. Škofjeloški, za 52 licencovanih bikov, v znesku 11.400 — Din	
2. Kranjski, za 37 " " " " " 8.927 — "	
3. Tržiški, za 9 " " " " " 2.300 — "	

skupaj za 98 licencovanih bikov, v znesku 22.627 — Din

Kdor je prejel premijo, se je moral zavezati za nadaljnjo rejo, ki se ima ravnati po starosti dotičnih plemenjakov in ki traja od 1 leta, pri starejših živalih pa tudi samo do 4 mesecev.

Zanimivi so podatki glede pokolenja teh plemenjakov, in sicer samo glede tega, v koliko so domače reje ali pa nakupljeni. V tem pogledu se je dognalo sledeče:

1. v škofjeloškem okraju je 44 domačih in 17 dokupljenih bikov	
2. v kranjskem okraju " 29 " " 24 " "	
3. v tržiškem okraju " 6 " " 5 " "	

Primeroma največ dokupljenih in starejših živali je v kranjskem okraju, kar je za odvrčanje krvne sorodnosti velikega pomena.

Glavno zaslugo na lepem napredku bikoreje v kranjskem okraju imajo živinorejski odbori, ki vsestransko skrbijo, da se reja od leta do leta zboljšuje. Največ napredka se kaže v škofjeloškem okraju v Selcah, v Stari Loki in v Poljanah, kjer utegnemo v kratkem doseči važno plemensko središče. V kranjskem okraju sta napredovali občini Mavčiče in Predoslje. Tudi tržiški okraj je to leto znatno napredoval. Vobče lahko trdimo, da je ves trud in denar, ki je bil za povzdigo živinoreje doslej izdan, prav dobro naložen in donaša že sedaj lepe obresti.

I. Hladnik.

Poziv

živinorejcem radovljškega okraja!

Okrajna živinorejska odbora za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora prevzemata še nadalje po 3—4 mesece stare bike, ako izhajajo od prav dobrih molznic in od lepih, licencovanih bikov. Komur skoti krava lepega bikca, naj to takoj sporoči z dopisnico okrajnemu ekonomu v Radovljici. Ako je dotični posestnik pripravljen, rediti lastnega bikca za plemo do starosti 3½ leta mu izplača odbor pri prevzemu bikca polovico vsote, katero je bicek po krajevni tržni ceni za teleta vreden ter doda zraven še do 50% poviška za pravilno vzrejo. Višina poviška je odvisna od pravilnosti odstavljanja in krmljenja teleta. Ako doseže tak bik pozneje pri licencovanju vsaj 24 točk ocene, izplača odbor reju naknadno še 10% od celotne nakupne cene v odgovarjajoči valutni vrednosti dinarja. Nadalje izplača odbor reju, kadar bo bik star 2½ leti in ako bo takrat zadovoljivih životnih oblik in v dobri plemenski rejnosti, še naknadno nagrado v iznosu 20% od svoječasne celotne zneska na podlagi odgovarjajoče valutne vrednosti dinarja. Za posestnike, ki bi hoteli take odbrane in pod nadzorstvom odbora vzreje bike prevzeti od drugega posestnika, veljajo popolnoma enake, odgovarjajoče ugodnosti. Interesentje se vabijo, da sporočijo svoje naslove okrajnemu ekonomu v Radovljici, ki jim da vsa še morda zaželjena pojasnila. — Tajništvo okrajnih živinorejskih odborov v Radovljici.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so se podpisali s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti pismu 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 49. Dva posestnika imava skupen pašnik, na katerega mejita sosedov gozd in senožet. Prejšnji lastniki tega gozda in senožeti so sami vzdrževali plot proti pašniku, da najina živina ni mogla delati škode. Novi lastnik gozda in senožeti zahteva pa od naju, da napraviva ograjo in naju napravlja odgovornim za vsako škodo, ki jo naša živina po-

vzroči na njegovem svetu. **Kdo ima dolžnost vzdrževati ograje?** (I. M. v S.)

Odgovor: Glede vzdrževanja ograj v obrambo kulturnih zemljišč je bil objavljen poseben članek v 12. in 13. številki „Kmetovalca“ iz l. 1918. Tukaj hočemo samo nakratko omeniti tiste točke, ki prilažajo v poštev v Vašem primeru. Za dolžnost vzdrževanja ograj je merodajen zakon za Kranjsko iz l. 1912., iz katerega je v § 1. razvidno sledeče: „Ograje ob pašnikih, napravljene v obrambo pred škodo, ki jo more narediti pasoč se živina, so dolžni vzdrževati po zdaj v občini običajni navadi tisti posamezni zemljiški posestniki, pašni upravičenci, vasi, podobčine ali občine, ki so si jih dosedaj dejansko oskrbovali, ali katerim se vsaj da dokazati prejšnje vzdrževanje ograj, če so tudi zdaj iz kateregakoli vzroka opuščeni. Pri pašnikih, ki se nanovo napravijo, morajo ograje oskrbeti in vzdrževati lastniki teh pašnikov.“ Iz tega določila bi bilo po Vašem pismu sklepati, da je lastnik gozda in senožeti dolžan še nadalje vzdrževati plot, ki bo branila živini z Vašega pašnika mu delati škodo. Za morebitno škodo, ki jo napravi živina na njegovem svetu vsled pomanjkanja ograje, pa ne more zahtevati od Vas odškodnine. L.

Vprašanje 50. Imel sem v svojem vinogradu redkokdaj slučaj bolezni, katero imenujejo Nemci „Kräutern“. Drobní, kratki poganjki, majhni listi in grozdíci in bolj blede barva vsega. Ta bolezen se je pa letos tako zaplodila, da štejem med 1000 trsi laškega rizlinga nad 50 slučajev. Kako se naj postopa proti razširjenju kržljivosti? (E. F. v S.)

Odgovor: V Vašem slučaju najbrž ne gre za kržljivost (Kräutern, kummern), temveč za kodravost (Kräuselkrankheit) trt. Kržljivost trsa obstoji v tem, da tvori mnogo drobnih, tankih poganjkov z drobnimi listi in grozdíci. Trs zakrni, izgleda kot metla in sčasoma pogine. Ta pojav je fiziološki, vsled napake v trtnih organih. Pravi vzrok ni znan. Pojavlja se najraje v neprikladnih zemljah, zlasti pa vsled neprikladne podlage. Pri nas je bolj redek. Kodravost tudi pršičavost ali

akarinoza imenovana bolezen sliči zelo kržljivosti. Tudi tu tvori trs tenke poganjke s kratkimi členki, drobnimi listi in grozdíci. Listi zakrni in se zavijejo (sfrknejo) navzgor in radi odpadajo. Tu pa tam se dobe med bolnimi tudi zdravi poganjki. Vzrok tej bolezni je znan, in sicer je to drobna pršica (Phyllocoptes vitis), komaj $\frac{1}{10}$ mm drobna živalca, ki jo povzroča, ker razjeda trtne liste in druge zelne dele trt. Sorodna ji trsna pršica (Phytoptus ali eriophyes vitis) je pri nas povsod dobro znana in dela v mrzli spomladi na listih in pa tam tudi na zarodu precej škode. Od nje napaden list dobi na zgornji strani izbuhline (mehurje), pod katerimi najdemo na spodnji strani lista bele kocaste lise, v katerih živalca živi. Tudi kodravost ni pri nas razširjena. Razširja se namreč bolj počasi od trsa do trsa, ozir. s cepíci in trtami iz okuženih krajev. V Avstriji jo imajo povsod dovolj in se gotovo pojavlja tudi tu pa tam že pri nas, ampak ljudje je ne poznajo. Protí kodravosti (pršičavosti, akarinozi) se najbolj obnese mazanje trsov v zgodnji spomladi, to je takoj po reznji, preden trs odžene, z razredčeno žveplovo-apneno brozgo (1 liter brozge na 2—3 l vode). Namazati je ves stari in mladi les, poprej pa odpokano skorjo postgati. Namesto žveplovoapnene brozge rabijo Avstrijci z dobrim uspehom tudi solbar v 3%ni raztopini (3 kg na 100 l vode). V poletnem času se bolezen zatira s škropljenjem s 40 krat razredčeno žveplovoapneno brozgo (1 l brozge in 39 l vode), ali pa z 1%no raztopino solbara (1 kg na 100 l vode). Po uporabi se morajo škropilnice dobro izmítí. Žveplovoapneno brozgo izdeluje pri nas tvrdka A. Jarc v Ptuju.

B. Skalicky.

Vprašanje 51. Letošnji salojidin je bel in drobnozrnat, dočim je bil prejšnja leta bolj umazane barve in bolj debelo-zrnat. Ali je več vrst salojidina in bo letošnji salojidin dober? (M. M. v G. pri Lj.)

Odgovor: Izdelava salojidina napreduje od leta do leta. Zato je pričakovati, da bo letošnji salojidin še boljši kakor lanski, ker je bolj čist in zaraditega bolj učinkovit. R.

Kmetijska razstava na Ljubljanskem velesejmu

se bo priredila od 4. do 13. septembra t. l. Obsegala bo: razstavo konj, mlekarsko razstavo, vrtnarsko razstavo, čebelarsko

razstavo, razstavo kmetijskih strojev in strokovno-poučno razstavo. Obširnejši program sledi prihodnjič.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica v Železnikih je zborovala 16. maja. Od 63 udov je bilo 21 navzočih. Načelnik poroča o napravi nove drevesnice in ograje in o prvih nasadih. V odbor so bili izvoljeni: Luka Markelj zopet načelnikom, Fr. Demšar namestnikom, Marjan Thaler tajnikom in blagajnikom, dalje Fr. Nostran in Iv. Prevc. Sklenilo se je nabaviti potrebno orodje za drevesnico.

Kmetijska podružnica Lom pri Tržiču je zborovala 16. maja. Od 23 članov je bilo 13 navzočih. Delegatom je bil izvoljen Fr. Meglič. Zborovalci so se pritoževali zaradi tatvine ovac in zaradi neprimerne obnašanja izletnikov napram planšaricam. Občnega zbora se je udeležil okr. ekonom Hladnik, ki je govoril o varčnosti, živinoreji in pašništvu.

Kmetijska podružnica v Frankolovem je zborovala 16. maja. Od 67 udov je bilo 15 navzočih. Iz poročila povzamemo, da je podružnica priredila lansko leto gospodinjiski tečaj in čebelarski shod. Računski zaključek izkazuje 147.047 Din denarnega prometa in preostanka 520 Din. Za delegata sta

bila izvoljena Jurij Gorenjšek in Henrik Borovnik. Pri slučajnostih se je sprejel predlog, da naj se ukine neupravičena carina na stroje in modro galico, dalje da se priskrbi cenena živinska sol in da se poskrbi tudi za potrebe živinozdravnikov.

Kmetijska podružnica Št. Jur pod Kumom je zborovala 16. maja. Od 25 udov je bilo 9 navzočih. V odbor so bili izvoljeni: Hinko Medved načelnikom, Jož. Žibert, Iv. Vrtačnik, Iv. Martinčič in Fr. Baš. Delegatom je bil izvoljen H. Medved. Pri slučajnostih se je sklenilo prositi za čistilni stroj, za drevesno škropilnico in za plemenjaka. V blagajni je 595 Din gotovine.

Kmetijska podružnica Gor. Logatec je zborovala 16. maja. Od 32 udov je bilo 7 navzočih. Iz poročila povzamemo, da so imeli podružnični člani na razpolago čistilni stroj za žito in travniško brano. Gotovine je ostalo 252 Din. V odbor so bili izvoljeni: Jakob Nagode načelnikom, Fr. Istenič, Jernej Istenič, Iv. Marinko in Alf. Zdolšek. Delegatom je bil izvoljen Iv. Marinko. Pri slučajnostih se je sklenilo nabaviti drevesno in trtno škropilnico.

Kmetijska podružnica v Št. Pavlu v Sav. dolini je zborovala 16. maja. Od 46 udov je bilo 22 navzočih. Načelnik poroča

o skladišču v Mariboru in o premovanju živine v Št. Pavlu. Nabavila sta se 2 kultiatorja in posredovala dobava sirila. Računski zaključek izkazuje 375 Din pasiv. Delegatom je bil izvoljen Jul. Sadnik. Podružnica kupi čistilni stroj in priskrbi potrebno skladišče za gosp. potrebnosti.

Kmetijska podružnica v Slovenjgradcu je zborovala 16. maja. Od 26 udov je bilo 14 navzočih. Iz poročila povzamemo, da se je nabavil nov trijer in najelo zemljišče za drevnico. Računski zaključek izkazuje 581 Din preostanka. Pri dopolnitveni volitvi je bil izvoljen načelnikom Iv. Arah, delegatom pa župnik Iv. Jurko. Pri slučajnostih je okr. ekonom Wernig poročal o organizaciji in pravilniku živinorejskega odseka. Zadevo je toplo priporočal veterinar A. Peršuh.

Kmetijska podružnica Sovodnj je zborovala 24. maja. Od 23 udov je bilo 9 navzočih. Računski zaključek izkazuje 612 Din liranilne vloge. Delegatom je bil izvoljen Lovro Telban.

Kmetijska podružnica Ribče-Hotič je zborovala 24. maja. Od 31 udov je bilo 25 navzočih. V odbor so bili ponovno izvoljeni: Fr. Babnik načelnikom, Iv. Jeme tajnikom, Val. Lovše blagajnikom, Ant. Osolnik, Jan. Škrjanc, Ant. Avbelj in Matevž Okorn. Delegatom je bil izvoljen Fr. Babnik. Pri slučajnostih so se pogovorile zadeve čistilnega stroja in travniške brane.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Srednja vinarska in sadjarska šola v Mariboru sprejema prošnje za vpis v to šolo do 15. septembra t. l. Pouk prične 1. oktobra. Redni učenec je lahko oni, ki izpolnjuje sledeče pogoje: a) Sprejemajo se le taki učenci, ki imajo vsaj 15, a ne več ko 19 let; vsaj 14 let stari učenci se sprejemajo le, če dokažejo z zdravniškim spričevalom, da so telesno dovolj razviti. b) Prošilec za sprejem mora dokazati, da je uspešno dovršil 4. gimnazijski ali realni razred ali popolno (štiri-razredno) meščansko šolo. Tisti, ki so dovršili kako kmetijsko šolo z najmanj dvoletnim tečajem, se sprejemajo za redne učence šele po povoljnem sprejemnem izpitu. Prednost pri sprejemu imajo kmečki sinovi. Absolventi 5. ali višjega razreda gimnazije ali realke smejo izjemoma takoj vstopiti v drugi letnik srednje vinarske in sadjarske šole, toda napraviti morajo izpit iz predmetov prvega razreda te šole po odločitvi nastavniškega sveta. Neuspeh učencev v klasičnih jezikih ne ovira prestopa v srednjo vinarsko in sadjarsko šolo. c) Prošilec mora biti lepega vedenja. d) Biti mora državljan kraljevine SHS; o sprejemu tujih državljanov odloča minister kmetijstva in vod. e) Biti mora povsem zdrav in krepak. — Lastnoročno na celo polo pisano prošnjo za sprejem, ki vsebuje prošilcev točni naslov, je poslati direktorji srednje vinarske in sadjarske šole v Maribor. Prošnjo je kolkovati z Din 5 + 20 in priložiti ji je: 1. krstni list (izpis iz knjige rojdenih); 2. domovnico (uverjenje o nadležnosti); 3. zadnje šolsko, odnosno odhodno spričevalo (školsku svedodžbu); 4. zdravniško spričevalo (lečniško svedodžbu); 5. npravnostno spričevalo (uverjenje v vladanju) pri onih prošilcih, ki ne prestopajo neposredno iz kake druge šole. Učenci so eksternisti, t. j. stanujejo in prehranjujejo se — dokler ni zanje posebnega internata — v mestu na lastne stroške ali pa z državno stipendijo, za katero pa morajo v dopisu za sprejem posebej prositi in to prošnjo podpreti z uradno potrjenim ubožnim spričevalom. Ob vstopu v šolo se mladeniči preiščejo tudi po zdravniku zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni povoljno, se odklonijo navzlic temu, da je njih zdravniško spričevalo ugodno. — Sprejem se naznanja pismeno vsakemu prošilcu posebej meseca septembra. Program pošljemo na zahtevo brezplačno. —

Direktor Andrej Žmavc.

DOPISI.

Št. Pavel v Sav. dol. Tučajšnja kmetijska podružnica je priredila 15. junija t. l. premovanje domače goveje živine muredolske pasme izključno le za občino Št. Pavel, ki je dosegla kot prva te vrste prav povoljen uspeh. Potrebna denarna sredstva je prispevala ponajveč domača občina Šentpavelska, in sicer 1800 Din, nadalje okrajni zastop celjski 1000 dinarjev ter domači dve posojilnici skupno 800 Din; skupno torej 3600 Din. — V ocenjevalnem odboru so delovali gg. dr. Stegu, inž. Kropivšek, Franc Goričan, Martin Zupanc, Anton Kač in Franc Pavlič. Premovanje se je vršilo na Šentpavelskem sejmišču. Od 52 prignanih živali, t. j. 6 bikov, 11 telic in 35 krav, je bilo premovanih 23 glav. Najvišje darilo je znašalo 1000 Din, najnižje 50 Din. Trije najboljši živinorejci so dobili povrh še pohvalnice velikega župana mariborske oblasti. Po končanem delu je spregovoril živinorejski referent mariborske oblasti g. Martin Zupanc zbranim kmetom o pomenu živinskega premovanja, čestital k lepemu začetku ter vspodbujal k vztrajnemu napredovanju. — Bodi izrečena na tem mestu lepa hvala ocenjevalnemu odboru za njegov požrtvovalen in brezplačen trud kakor tudi vsem zavodom za velikodušne denarne prispevke, pa tudi vsem onim, ki so dali za naše prvo premovanje potrebno pobudo. Le tako naprej!

P.

KMETIJSKE NOVICE.

Važno za družbene člane in odjemalce! Kdor nima družbene položnice, ki nosi čekovno številko 10.712, bodisi da jo je izgubil ali da je ni prejel, lahko plača dolžni znesek (članarino itd.) s posebno položico, ki jo dobi pri vsaki pošti. Na to položnico je treba zapisati ime čekovnega računa (t. j. Kmetijsko družbo) in njegovo številko, namreč 10.712.

Premovanje konj. Konjerejsko društvo za Mariborsko oblast priredi letošnje ogledovanje in obdarovanje plemenskih konj, in sicer: dne 6. avgusta v Beltincih za sreze Murska Sobotica in Dolnja Lendava; 7. avgusta v Ljutomeru za sodni okraj Ljutomer, kamor so pripuščeni tudi toplokrvni konji iz sodnega okraja Gornja Radgona; 8. avgusta v Ormožu v zvezi z obrtnogospodarsko razstavo za sodni okraj Ormož; 17. avgusta za srez Celje v Žalcu; 18. avgusta za srez Šmarje pri Jelšah ravnotam in 19. avgusta za sodni okraj Ptuj v Ptuj. V Ljutomeru so pripuščeni le toplokrvni konji, povsod drugod pa le mrzlokrvne pasme. Drugi pogoji so kakor običajni.

Pomanjkanje cenene živinske soli je hud udarec za našo živinorejo. To se bo močno poznalo zopet letošnjo zimo, ko je veliko krme pokvarjene vsled slabega sušila. Okrajna živinorejska odbora v Radovljici in Kranjski gori sta merodajnim činiteljem predložila resolucijo, ki gre za tem, da se odpomore temu škodljivemu nedostatku. Naša družba se je že ponovno obrnila na merodajna mesta zastran dobave živinske soli, toda vsakokrat brez uspeha. Ali res ne bo mogoče ničesar doseči v tako važni stvari, kakor je priskrba cenene živinske soli za našo državo?

Dvodnevni sadjarski in vinogradniški tečaj. 1. in 2. avgusta se vrši v drž. trtnici v Bršlinu pri Novem mestu dvodnevni sadjarski in vinogradniški tečaj. Tečaj je namenjen predvsem mlajšim sadjarjem in vinogradnikom. Pouk bo bolj praktičen. Poučevalo se bo: o podlogah pri sadnem drevju in vinski trti, o poletnem cepljenju (cepljenje za lubad, okulacija itd.), zatiranje najhujših škodljivcev in bolezni na sadnem drevju in vinski trti z najnovejšimi sredstvi itd. Za oddaljene in ubožnejše udeležence bo poskrbljeno tudi z brezplačno hrano in prenočiščem. Na tečaj se je prijaviti do 26. julija t. l. pri upravitelstvu drž. trtnice v Novem mestu (glavarstvo).

Pastirjem in gospodarskim odsekom radovljanskega okraja. Kakor lansko leto priredi tudi letos planinski odbor za radovljanski okraj **pastirski dan**, združen z obdarovanjem pastirjev. Vnaprej se opozarja, da bodo k obdarovanju pripušeni le oni pastirji, kateri se bodo v letošnjem letu izkazali, da so na planinah ali na predplaninskih pašnikih s čiščenjem ali pobiranjem kamenja ali z drugimi izboljševalnimi deli pomagali k povzdigu planšarstva. Gospodarski odbori naj na to opozore svoje pastirje. Pastirjem, ki se bodo izkazali z delom, ki je bilo predlagano na pastirskem tečaju na Jesenicah, se bodo izplačale lepe nagrade. Planinski odbor bo od vsakega zahteval pojasnila, kaj je napravil, vsako županstvo in gospodarski odbori bodo pa morali izdati o tem uradna potrdila. Nekaj takih ogledov bo planinski odbor sam izvedel, zato se opozarjajo vsi odborniki, da zasledujejo vsak v svojem okolišu delo pastirjev. — Ivo Ažman, t. č. načelnik.

Okrajna obrtno-gospodarska razstava v Ormožu se vrši od 8. do 15. avgusta 1926. po sledečem sporedu: Otvoritev obrtne razstave je v nedeljo, 8. avgusta ob 9. uri, razstave konj noriške in belgijske pasme isti dan ob pol 12. uri, razstava govedi pingavske pasme, prasičev in štajerskih kokoši v ponedeljek, 9. avgusta ob 10. uri, in razstava žlahtnih vin iz ormoškega okraja v torek, 10. avgusta 1926. ob 11. uri. — Obrtna razstava traja ves teden; ostale pa le po en dan. — **Legitimacije za polovično vožnjo** se dobe v Sloveniji pri vseh podružnicah Slavenske in Kreditne banke ter pri tobačnih zalogah; na Hrvaškem pa pri podružnicah Prve hrvatske štedionice. Legitimacija stane **15 Din**.

V ribarsko šolo v Vodnjaneh na Češkoslovaškem namerava poslati kmetijsko ministrstvo 4 učence. Šola traja dve leti. Izbrani učenci bodo prejeli vsa sredstva za potovanje v šolo, za povratek v domovino in za šolanje. Prošnje za sprejem je vložiti najkasneje do 1. avgusta t. l. naravnost na stočarsko odelenje ministrstva poljoprivrede in voda v Beogradu (kolkovati s 25 Din!) Pogoji: prosilec mora biti naš državljan, dovršiti je moral srednjo kmetijsko šolo, ne sme biti star manj nego 17 let, biti mora zdrav (izpričevalo). Prošnji je priložiti tudi dovoljenje staršev za obisk šole, obvezo, da bo po končanih študijah ostal najmanj štiri leta v drž. službi, in dokazilo o mravnosti, če prosilec ni letos dovršil srednje kmetijske šole, sicer zadostuje šolsko izpričevalo. Prošnje morajo biti pisane lastnoročno.

Sprejem kmetijskih praktikantov iz Srbije. Srpsko Poljoprivredno Društvo želi poslati v Slovenijo nekaj absolventov srednje kmetijske šole v Valjevu za dobo enega leta, in sicer na večja in vzorno urejena posestva. Interesenti, ki želijo dobiti take praktikante, naj se obrnejo na direkcijo srednje kmetijske šole v Valjevo.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Organizatorično: Veliki župan mariborske oblasti je odobril dne 27. IV. t. l. pod U. br. 2408/2 izpremenjena društvena pravila, sprejeta na lanski skupščini. Sedanji društveni naziv se glasi: „Društvo kmetijskih strokovnjakov za Ljubljansko in Mariborsko oblast.“

Nova društvena pravila so natisnjena; cena 1 Din za komad, s poštnino 2 Din. Kdor jih želi, naj piše društvu (Maribor, vinarska šola) in priloži denar.

Po novih pravilih more biti — kar je važno — **redni član** društva vsak absolvent vsaj enoletne kmetijske šole, srednje ali visoke kmetijske šole, če je nameščen v javni ali privatni službi kmetijske stroke, ali če se peča s kmetijstvom.

Tisti absolventi kmetijskih šol, ki še niso člani, toda želijo pristopiti k društvu, morajo za sprejem pisмено prositi odbor ter mu podati potrebne osebne podatke, kakor datum in kraj

rojstva, državljanstvo, podatke o kmetijsko-strokovnem studiju ter poklic z bivališčem in točnim naslovom.

Članarina 1926. za **redne člane** znaša **25 Din**.

Društvena skupščina 1926. se bo vršila sklepom odbora z 12. VI. t. l. v Mariboru, in sicer najkasneje sredi septembra t. l. Točen čas in program se določi pozneje. Po možnosti se bo vršilo na skupščini filmsko predavanje iz živinoreje in dr., na kar gg. tovariše že zdaj opozarjamo.

URADNE VESTI.

Zapisnik

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo, v četrtek, 1. julija 1926.

Sejo je vodil predsednik g. Sanein, navzoči so bili gg.: podpredsednik Jarc in Pipan ter odborniki Ažman, Bajuk, Brenčič, Hočevar, Hraštink, Jan, Košar, Meden, Mencinger, Pavlin, Petovar, Remškar, Skalicky, Steblovnik in Urek. Zapisnik je vodil družbeni tajnik inž. Lah.

Svojo odsotnost sta opravičila odbornik Supanič in veliki župan mariborske oblasti.

G. predsednik je ob 10. uri otvoril sejo, pozdravil navzoče in ugotovil sklepčnost.

Zapisnik seje glavnega odbora od 15. aprila t. l. se je prečital. K temu je prosil pojasnila g. Košar zaradi oddaje modre galice. Zahtevana pojasnila sta podala g. predsednik in tajnik. G. Košar je tudi priporočal, naj se skladišče v Mariboru zadostno preskrbi s potrebnimi za kmetovalce mariborske okolice. Na to se je zapisnik odobril.

Poročilo predsednika. G. predsednik je poročal o nakupu barake „Urada za pospeševanje obrti“ na dvorišču Kmetijske družbe na Turjaškem trgu za 8000 Din. Baraka se bo uporabila za skladišče. — Najugodnejšo ponudbo za posojilo 300.000 Din je družba dobila od posojilnice v Mariboru, in sicer po 8% obresti. S tem zneskom se bo kril dolg za nakup hiše v Mariboru.

V zadnji dobi so se Kmetijski družbi nakazale te-le državne podpore: za strokovni tisk 4000 Din; za gospodinjstvo šolo 20.000 Din; za živinsko razstavo na Bledu 15.000 Din; za živinsko razstavo v Krškem 20.000 Din; za živinsko razstavo na Velesejmu 15.000 Din; za nakup plemenske živine v ljubljanski oblasti 100.000 Din. Glavni odbor je sklenil, naj živinorejski odsek obravnava vprašanje razdelitve podpore za nakup plemenske živine. Kmetijsko ministrstvo je dočilo tudi 200.000 Din za nakup plemenskih bikov na Dolenjskem za Srbijo.

Na prošnjo pogorelcov v Prigorici jim je glavni odbor dovolil 25% popust pri nakupu kmetijskih strojev pri družbi. — Na predlog g. Petovarja se dovoli enaka podpora tudi pogorelcem na Murskem polju.

Na prošnjo **drž. podkovske šole na Selu**, da se ji zopet da v najem prejšnje prostore tega zavoda na Poljanah, je glavni odbor tej prošnji načelno ugodil ter pooblastil predsedništvo, da tozadevno ukrene, kar se mu zdi najprimerneje za družbene koristi.

„Poljoprivredni Glasnik“, najbolj razširjen srbsko-hrvatski kmetijski list v naši državi, ki izhaja v Novem Sadu, je izdal „slavoslovno slovensko številko“ s popisom kmetijskih razmer v Sloveniji. Glavni odbor je sklenil naročiti 100 izvodov te slovenske številke ter jih porazdeliti gg. odbornikom in kmetijskim šolam v Sloveniji v svrhu naklonitve najbolj pridnim učencem.

Tajniško poročilo. Zaradi povrnitve uvozne carine na galico je posređoval družbeni tajnik osebno v Beogradu pri generalnem direktorju carin in prejel zagotovilo, da se povrne

razlika, ki znaša okrog 100.000 Din, za zadnjih 15 vagonov, dobavljenih 24. aprila. Za prvih 15 vagonov pa ne bo mogoče doseči te ugodnosti. Obenem je posredoval pri generalnem direktorju posrednih davkov zaradi oprostitve Kmetijske družbe od taks pri vlogah, za katero je družba že ponovno prosila. Pri kmetijskem ministrstvu je priporočal prošnje družbe za podpore, in sicer za kmetijsko-potovalni pouk, za izdajanje „Kmetovalca“, za kritje režijskih stroškov in za gospodinjstvo šolo.

(Dalje prih.)

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

S 1. oktobrom 1926. se otvori petindvajseti tečaj gospodinske šole, ki bo trajal 11 mesecev.

Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg vero-uka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično kuhanje, šivanje (ročno in strojno), pranje, likanje, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo itd. Gojenke se vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in bolno živino.

Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 500 Din. Pouk sam je brezplačen. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 servijete in jedilni pribor (žlica, vilice, nož). Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti 16. leto;

2. znati čitati, pisati in računati (zadnje šolsko izpričevalo);
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih do-sedanji glavni poklic;
5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastno-ročno pisane, nekolikovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo

vsaj do 15. avgusta 1926.

Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Pri sprejemu deklet v gospodinjstvo šolo se bo oziralo po možnosti na prosilke iz vseh slovenskih pokrajin, opomniti pa je, da je število gojenk posebno z ozirom na namen gospodinske šole same le omejeno.

V Ljubljani, 30. junija 1926.

Kmetijska družba za Slovenijo.

VABILA

k občinim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelniki, da pravočasno (tj. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljeno vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poorej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Celje, v nedeljo, 1. avgusta 1926. ob osmih zjutraj pri „Belem volu“;

Glaboko pri Brežicah, v nedeljo, 1. avgusta 1926. ob dveh popoldne v šoli;

Negova, v nedeljo, 1. avgusta 1926. ob štirih popoldne v hiši načelnika g. Breznika v Izmencih;

Zdole, v nedeljo, 1. avgusta 1926. ob osmih zjutraj v šoli.

Tržno cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 460, v M. 21):		
1 par dobrih konj	2.000 do 10.000	
Volji in krave (prigon v Lj. 144, v M. 580 glav):		
1 kg žive teže I.	8.50 do —	7.50 do 8.—
1 „ „ II.	8.— do —	7.— do —
1 „ „ III.	7.50 do —	6.— do 6.50
1 „ „ krave, klobasnice	3.50 do 4.50	2.— do 4.—
Teleta (prigon v Lj. 17, v M. 22 glav):		
1 kg žive teže	11.— do 12.50	10.— do —
Prasiči (prigon v Lj. 156, v M. 274 glav):		
1 komad 6—8 tednov stari	250.— do 300.—	180.— do 200.—
1 „ 3—4 meseca „	—	350.— do 380.—
1 „ 5—7 „ „	—	420.— do 450.—
1 „ 8—10 „ „	—	550.— do 580.—
1 „ enoletni	—	1000.— do 1200.—
1 kg žive teže, debeli	—	10.50 do 12.50
1 „ mrtve teže, debeli	—	15.— do 17.—
Kože:		
1 komad konjske kože	—	75.— do 150.—
1 kg goveje kože	—	11.— do 13.—
1 „ telečje kože	—	15.— do 18.—
1 „ prasičje kože	—	6.— do 7.50
1 „ zornega usnja	—	75.— do 120.—
1 „ podplatov	—	50.— do 65.—

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad, piščanec	12.— do 20.—	15.— do 35.—
1 „ „ kokoš	25.— do 35.—	30.— do 50.—
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	2.50 do 3.—	2.— do 3.—
1 „ „ smetane	—	12.— do 16.—
1 kg čajnega masla	50.— do 60.—	50.— do 65.—
1 „ „ surovega masla	47.— do 45.—	40.— do 50.—
1 „ „ bobinskega sira	38.—	—
1 „ „ sirčka	9.— do 10.—	3.50 do 9.—
1 „ „ „	0.75 do 1.—	—75 do 1.25
Žito in drugo:		
1 q pšenice	355.— do 370.—	350.— do 375.—
1 „ „ rži	250.— do 280.—	225.— do —
1 „ „ ječmena	230.— do 260.—	225.— do —
1 „ „ ovsu	247.— do 280.—	250.— do —
1 „ „ prosa	275.— do 300.—	250.— do 300.—
1 „ „ koruze (nove, sušene)	210.— do 215.—	240.— do 250.—
1 „ „ alje	280.— do 300.—	250.— do 350.—
1 „ „ fižola, ribničan	35.—	200.— do 350.—
1 „ „ fižola, prepeličar	350.—	—
1 „ „ krompirja	200.— do 330.—	75.— do 230.—
Krma:		
1 q sladkega sena	100.— do —	67.— do 80.—
1 „ „ kislega sena	75.—	—
1 „ „ slame	— do 50.—	35.— do 45.—
Kurivo:		
1 m ³ trdih drv	150.— do —	150.— do 180.—
1 „ „ mehkih drv	75.— do —	105.— do 120.—

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati (oznanila) se računajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 600 Din, na $\frac{1}{4}$ strani 300 Din, na $\frac{1}{8}$ strani 150 Din, na $\frac{1}{12}$ strani 100 Din, na $\frac{1}{24}$ strani 50 Din. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 50 para, najmanj pa skupaj 8 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim „cenejšim“ ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so popolnoma neobvezne.

Članom Kmetijske družbe iz Mariborske okolice se naznanja

da so razne kmetijske potrebščine, kakor gnojila, galice, semena in stroji na zalogi tudi v Mariboru na Meljski cesti št. 12, tik za kolodvorom, v lastni hiši Kmetijske družbe. Zglasite se osebno ali pišite na naslov:

**Skladišče Kmetijske družbe
v Mariboru, Meljska c. 12 (na dvorišču).**

Opozorilo! Kmetijska družba oddaja vse potrebščine načelno le proti povzetju oziroma gotovemu plačilu, ker jih mora sama tudi naprej plačati. Podružnice naj zato po možnosti nakažejo že ob naročanju potom poštinih položnic na čekovni urad št. 10.712, če se jim je pa blago izjemoma proti računu poslalo, naj skrbijo za takojšnjo poravnavo.

Umetna gnojila za spomladansko gnojenje.

Cene veljajo za nadrobne pošiljke. Pri vagonkih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik z 16 do 17% dušikom po Din 300.— za sto kg v vrečah po 100 kg, v pločevinastih posodah po Din 320 za sto kg. Za 1 ha 200 do 300 kg.

Kaljeva sol, 42% po Din 150.— za 100 kg. Za 1 ha 200 do 300 kg, vreče po 50 kg stanejo 80.— Din z vrečo vred.

Kajnit po 95.— Din za 100 kg.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 140.— za 100 kg z vrečami. Za 1 ha 300 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 45 Din za 100 kg z vrečami vred.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo po Din 380.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 200 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 500 kg. Pri celih vagonih po 90.— Din 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Razklejana kostna moka, 26% fosforove kisline, 2½% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po Din 110.— za 100 kg. Vreče po 80 kg. Za 1 ha 400—400 kg.

Thomasova žlindra po Din 140.— sto kilogramov. Na hektar se rabi 600 kg, pri odjemu vsaj pol vagona po Din 138 za 100 kg franko na vsako železniško postajo.

Vrtna gnojila v primerni sestavi za zeljate, korenjske in stročnate rastline oddaja naša družba. Za 100 štirjaških metrov so potrebne sledeče množine teh mešanih gnojil, ki vsebujejo fosforovo kislino ter kalij. 1. za zeljate rastline solato in paradižnike 8 kg in stane 1 kg 2.75 Din; 2. za spinačo in kumarce 6 kg in stane 1 kg 2.75 Din; 3. za korenjske rastline, za krompir in čebulo 6 kg in stane 1 kg 2.50 Din; 4. za stročnate rastline (grah in fižol) 4 kg in stane 1 kg 2.25 Din.

Krmila:

„Elcema“ — sredstvo proti metuljavosti pri goveji živini, ovcah, konjih in prašičih. Bolna odrasla živina dobi 10 gramov vsak dan, kot varstveno sredstvo 2—3 krat na teden po 10 gr, teleta, ovce, koze, žrebeta po 5 gramov na dan in glavo, jagneta in pujski po 1—2 grama. 1 kg te bakrove soli stane 30 Din.

Kostač, moka za pokladanje živini po Din 14 za 1 kg. Lanene tropine z 38/40% beljakovin in maščabo po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— kilogram, na drobno Din 5.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 9.50 za kg na drobno Din 10.— za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, drevesni karbolinej, sredstvo za pokončevanje drevesnih škodljivcev v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20.—, Po pošti se razpošiljajo samo v ročkah po 3 in pol kg po Din 50.—, Poština posebej.

Arsokol (glej spis v štev. 5 „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk v steklenicah po 100 gr Din 20.—.

Antiklor (salojdin) po Din 5.— za 1 kg v sodih po približno 300 kg, po Din 5.20 za 1 kg v sodih po 100 kg, po Din 5.30 za 1 kg pri manjšem odjemu.

Bakreno cedilo za vino, Patent Kovina, (tronožno) po Din 450.— za komad.

Bosna pasta, Pozivljamo vinogradnike, ki so svoječasno imeli dobrih uspehov s tem sredstvom zoper peronosporo, naj družbi takoj prijavijo potom svojih kmet. podružnic svoje naročitve, ker je družbi sedaj zopet nekaj te paste na razpolaganje po Din 6 franko Maribor, franko Ljubljana Din 6.50. Dobi se v čebrih po 25, 50 in 100 kg.

Ebulioskope Vidal-Maligand po 500 Din za kompl. aparat. Eponit, vinski, po Din 65 za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 65.— za 1 kg.

Gnojne vile s 4 roglji po 15.— Din za komad.

Grozdni mlin ELA po Din 1030.

Gumijev plošč po 5 Din komad.

Gumijev krogljice po 50 par komad.

Hora aparate za zatiranje poljskih miši po Din 400.— za komad.

Hora patrone po 12.— Din komad.

„Julien“ sredstvo za čiščenje vina, za belo vino št. 1 in za rdeče vino št. 2 v zavrtkih, ¼ kg Din 30, po ½ kg Din 50, 1 kg Din 100.

Kurtakol, bakren preparat, sredstvo proti peronospori po Din 6.— za 1 kg (1 do 1½ kg prahu na sto litrov vode, apna ni treba).

Merilo za sode, novost patent Matievič po 126 Din za 2 m zložljiv aparat.

Modra galica jamčeno 98/99% po 7.50 za 1 kg.

Natrijev bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš po Din 12.50 za kg v posodi kupca.

Ročni žveplalniki po Din 65.— komad.

Salojdin (antiklor) po Din 5.— za 1 kg v sodih po približno 300 kg, po Din 5.20 za 1 kg v sodih po 100 kg, po Din 5.30 za 1 kg pri manjšem odjemu.

Sadni mlini po Din 1500.—.

„Srgo“ aparati iz Mannesmanove cevi rjavo pleskani po Din 200

„Srgo“ patroni po Din 7.— za komad.

Stiskalnica za grozdje in sadje EPD po Din 3400.—.

Škarje za trte št. 37a ali št. 45 po Din 26.—; št. 16 po Din 20.— za komad.

Sulikal (koloidalno žveplo) proti oidiju v zavrtkih po pol kg 65 Din, po 1 kg 120 Din orig. zavitek.

Trtne škropilnice, bakrene, sistema Vermorel po Din 500, sistema Jessernik po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.— za komad.

Uspulun — najuspešnejše, že dobro znano sredstvo za razkuženje vseh vrst semenja — je zopet na zalogi. Uspulun je barvasti prah, ki se v vodi hitro raztopi in se dobiva pri Kmetijski družbi v škatljicah po 50 gramov za Din 12.50, 100 gr Din 22.—, 500 gr Din 92.—, 1 kg Din 170.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seitz po Din 120 za kompletno garnituro v lesenem kartonu. **Vinometri „Weinlaube“** od tvrdke Weiss po Din 60.— za garnituro v okrogli škatli.

Trtnarsko orodje orig. trvdke S. Kunde & sin:

Cepilni noži za okulacijo in kopulacijo (glej spis v „Kmetovalcu“ štev. 3) po Din 38.50, Din 58.75, Din 44.75, Din 36.25, Din 60.25, Din 84.—; vrtni noži po Din 57.25, Din 67.75; vrtni in trtni škarje po Din 53.75.

Žveplo v rinčicah za žveplanje sodov po 15 Din za 1 kg.

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.— za 1 kg, z 3% galico po Din 4.25 za 1 kg.

Žveplene trakove na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalnike, ročne po 65 Din za 1 komad.

Žveplalniki nahrbtni po Din 400.— za komad.

Razne kmetijske potreščine:

Kose prvovrstne	65 cm,	70 cm,	75 cm,	80 cm
po Din	28.—	28.—	29.—	29.—

Brusne kamne Bergamo ²³ / ₂₄ cm	po 6.— Din, francoske po ²³ / ₂₄ cm po 7.— Din, karborundum po 9.— Din komad, umetne domače osle (Svatyn) po 4.— Din komad.

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.—; 12 zobne po Din 11.—; 16 zobne po Din 15.— za komad.

Gumijevi seski z premerom 20 mm po Din 20 komad, seski št. 8181a iz rdečega patent gumija 40 mm prečnikom in 135 mm dolgost po 30 Din komad.

Heidovi (izvirni) trijerji (čistilniki) znamka II., razred II. po Din 3600.—.

Kultivatorje (ročne) po 18, 20 in 25 Din komad.

Mlečne cevi št. 3561 po Din 7.—.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—.

Orodje vrtnarskega društva: male plošate škropilnice po 10 l po 90 Din, klini za vrvico po 3.— Din, lopate za šihanje po 23 Din komad.

Pasti za voluharje po 10 Din komad.

Peresa k vrtnim škarjem po 1 Din komad.

Posnemalnik „Titan“ od danske tvrdke „Aktieselskabet Titan“ København L za 150 l po Din 2500.—.

Na željo nekaterih mlekarn si je Kmetijska družba nabavila tudi zelo priljubljene ročne posnemalnice znane švedske znamke „Baltic“, ki jih oddaja po sledečih tvorniških cenah:

na uro 35 l posnemajoč „Baltic“ posnemalnik H : F za gospodinjstva Din 620. M : O za 60 l Din 1260, za 100 l K : I po 1700 Din, za 130 l K : za kmetije 4—7 krav Din 1900 ali isti stroj s podstavkom Din 2950.

Požiralnikove cevi za teleta Din 160, za goved po Din 350.—.

„Ptičji strah“ strašilo proti vranam, škorcem, vrabcem i. dr. škodljivcem v vinogradih, koruznjakih in na polju. Vsebuje 20 strelov, ki enkrat užgani počijo vsake pol ure. Komad stane Din 20.—.

Ročno sejalico po Din 210.— komad.

Siamoreznice 10 col. reg. od 6 mm do 48 mm, komad Din 1050.

Sirišče. Mlekarnam priporočamo namesto telečjih železcev ali drugih sredstev za napravo sira sirišče po navodilih dr. Mor. Blumenthala. Dobi se v pločevinastih puščicah po 25 gr po Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sesalke za gnojnico (gnojne pumpe) 360 cm po 970.— Din, 420 cm po 1025.— Din, 290/420 po 1120.— Din.

Telečji napajalniki po Din 100.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 100 kg po 10 Din kilogram nadrobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 70 Din in v steklenicah po dva kg po 30.— Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Trijerji (orig. Heidovi) po 3600 Din.

Trokarji za goved po Din 100.—.

Trokarji za teleta in ovce po Din 70.—.

Žitni čistilniki manjši z 7 sitami po 1400.— Din, večji z 10 sitami po Din 1600.—.

Plugji: Poljedelski stroji.

Družba je pravkar prejela vagon orig. Sackovih izdelkov, ki jih bo oddala udom in podružnicam po nastopnih nizkih cenah:

Plugji D7 MI SACK z široko ploščo po Din 1050.—.

Univerzalni plug D6 MN s kratko desko po Din 80.—.

Univerzalni plug ESB5 po Din 920

Univerzalni plug D5 MNR po Din 780.

Obračalni plug UW5 po Din 1040.

Podzemeljski plug po Din 400.

Plužni trupi (glave) URB4 z rez. nožem po Din 178.

Okopalnik H4 po Din 315.

Okopalniki XXV SACK (kopačice) po Din 440.—.

Okopalnik „Planet“ štev. 8 Din 750.

Okopalnik „Planet“ štev. 18 Din 220.

Osipalniki kompletni po Din 180.

Osipalnik HSE po Din 310.

Osipalnik HZL po Din 700, manjši po Din 350.

Osipalniki M za 7" plug (SACK) po Din 390.—.

Brane:

Njivska brana Z3 po Din 700.

Njivska brana SE2 po Din 700.

Travniška brana A3 po Din 760.

Travniški skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.

Sejalni stroji „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 5000.

Kultivatorji FZBVR SACK z sedmimi noži po Din 1780.—.

Kultivatorji z devetimi (peresnimi) noži po Din 1980.—.

Izruvači za krompir SACK z sedmimi deli za 7" plug po Din 420.—.

Vabimo poljedelce, da si zalogo ogledajo, tudi če si stroja ne nameravajo takoj nabaviti. V Mariboru so Sackovi izdelki tudi na zalogi v družb. hiši, Meljska cesta 12.

Uspeh je sijajen!

Brez „Thürpil“-a ne morem vzrejeti telet. — H. K. velepos. v V. „Thürpil“ je najboljšo sredstvo proti driski naše domače živine. Zahtevajte pristni „Thürpil“, odklanjajte nadomestilo. „Thürpil“ se dobiva v lekarnah in pri živinozdravnikih. Tovarna: Cl. Lageman, Chemische Fabrik, Aachen (Nemčija). V zalogi pri: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Ako hočete izdelovati dober sir, uporabljajte samo svetovno znano

originalno Hansen-ovo

„SIRILO“

v prašku ali tekočini, katero se zopet dobiva pri trdki

Koharić i drug k. d., Zagreb

Martićeva ulica št. 14b.

Barve in kulture za sir in surovo maslo.

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

preje Vidic-Knez, tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše, preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba

Priznana najsolidnejša!
domača trdka
JOS. ROJINA
LJUBLJANA
Aleksandrova c. 3.

Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna. — Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblik, raglanov, površnikov, dežnih plaščev etc. po izredno nizkih cenah.

LASTNI KROJAŠKI ATELJE!

Solidne cene!
Točna postrežba!
Proti gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna mes. odplačila

I. JAX & SIN
Ljubljana,
Gospodarska c. 2
priporoča bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in Urania, šivalni stroji za rodbino in obrt.

Vozna kolesa Styria Dürkopp, Orožno kolo (Waffenrad). Ceniški zastoj in franko.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 50 para v denarju ali znamkah, najmanj pa skupaj Din 8.—, sicer se naznanila ne objavijo. — Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov. Upravišтво ne prevzame posredovanja.

Velik bukov in smrekov gozd

je za posekati in prodati. Kupci naj se zglasijo pri: Jernej Hribar, Zgornji Tuhinj št. 22, pošta Smartno v Tuhinju. 229

Absolvent Kmetijske šole

s prav dobrimi spričevali in večletno prakso, dobro izvežban v vseh kmetijskih strokah, išče primerne službe upravitelja, viničarja ali mlekarka. Nastopi takoj. Naslov pove prava Kmetovalca pod: Absolvent štev. 230.

Proda se

več praznih sodov za vino in žganje, dobro ohranjenih in večjo množino štaterskega vina, vse po nizki ceni. Ogleda se lahko vsaki dan v Hotel Pošta, Jesenice. 213

„Brezalkoholna Produkcija“

Ljubljana, Poljanski nasip 10/39 pošlje vsakemu naročniku „Kmetovalca“ zanimiv cenik brezplačno! Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal! 148

Velika stavbna parcela

6000 kvadratnih metrov pod Rožnikom pri Ljubljani se proda po nizki ceni ali odda vrtinarju za kmetijsko obdelovanje v najem. Vprašati je: Poštni predal 135. Ljubljana pod značko „Parcela“. 143

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 350 milijonov kron.

Mlatilnice

lastnega izdelka, različni bencinmotorji, posamezni deli za poljedelske stroje ter popravila istih izvršale po konkurenčnih cenah: Anton Kremžar, Št. Vid nad Ljubljano. 233

Kravjega majerja

oženjenega, da sta oba dobro izurjena v molži in živinoreji, sprejme v službo: Posestvo Brandhof, pošta Studence pri Mariboru. 221

Kroje (šnite)

vsakovrstne, po poljubnih modelih izdeluje in razpošilja za dame, gospode in otroke Knefel Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ul. 2. l. nadst. 181

Plemenski bik

montaionske pasme, 16 mesecev star, je na prodaj pri: Janez Slavec, Preserje 6, pošta Radomlje. 218

Držite se stare navade
in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Mlatilnica
malo rabljena, je na prodaj pri: Leopold Lenče, Savlje 17, pošta Ježica pri Ljubljani. 226

Gepelj (vitel)
skoraj nov, ima na prodaj: Mihael Kavčič, Zgornja Siska 125 pri Ljubljani. 225

Lepo kobilu
visoko 173 cm, 4 leta staro, ruđe barve, ima na prodaj: Jakob Baš, Braslovče. 224

Bika montafonske pasme
starega 15 do 20 mesecev, dobro razvitega, kupi: Luka Otoničar v Cerknici 110. 231

Čistilnik (pajkeli)
z 6 mrežami, že rabljen, ima na prodaj po zelo nizki ceni: Anton Cerne, Zgornja Siska 25 pri Ljubljani. 232

Parno lokomobilu
6 K. 5, ima na prodaj zelo po ceni: „Jureš-mlin“ Križovci pri Ljutomeru. 228

KMETOVALCI!

Obrnite svoje setve pred raznimi boleznimi z uporabo sredstev v varstvo rastlin, ki jih izdeluje tvornica

„KAŠTEL“!

D. D. KARLOVAC,
pa boste zvišali tudi pridelke
Vaših posestev.

Sulfarol

je v vodi topljivo žveplo in najboljšo sredstvo za uničevanje OIDIJA na trti, plesnobe na vrtnicah, jabolkah, kumarah itd. Cena Sulfarolu v obliki praška stane Din 40.— za 1 kg. Sulfarol v obliki paste 48 Din za kg.

Arsola

je v vodi topljivi arzen, ki služi za uničevanje GROZNEGA MOLJA, ZAVIJAČA, PESNE BOLHE, GOSENIC in vseh drugih škodljivcev, ki grizejo zelene rastlinske dele. Cena mu je 44 Din za 1 kg.

Porzol

je sredstvo v obliki prahu za uničevanje smrdljive snetjavosti na pšenici. 200 gramov zadostuje za 100 kg pšenice. Cena mu je 44 Din za kg.

Razentega imamo v zalogi vsa sredstva PROTI BOLEZNIM NA HMELJU.

Vsa navodila daje brezplačno:

„KASTEL“ D. D.
Zagrebačka poslovница

Zagreb, poštni predal 104.

Uradni prostori: Nikoličeva ul. 8, I. nadstropje.

Sadne mlino
iz najboljšega blaga ima vedno na zalogi: Rudolf Knez, ključavničarstvo, Radeče 75 pri Zidanem mostu. 220

Stiskalnica in mline za grozdje
nudi najceneje: A. Sušnik, železnica, Ljubljana, Zaloška cesta. 227

Kobila
6 let stara, visoka 1.74, široka 1.85, je na prodaj. Cena po dogovoru. Naslov pove Uprava „Kmetovalca pod „Kobila“. 211

Ajdove pleve
na prodaj pri Pavel Ježek, Vikerče št. 3, pošta Bledvode. 224

Lipicansko kobilu
mlečno belo, ima na prodaj: Kenedova grajska uprava na Bledu. 222

„Norton“ stroji in aparati!
Ljubljana-Siška, Jernejeva cesta 5 (pod cerkvijo), popravila vse kmetijske stroje, izdeluje zasnove za cirkularne žage, vlačna vretena za grozdne in sadne stiskalnice. „Separatorji za mleko“ „Lilbella“ (od Škodovih zavodov). 201

Stiskalnica (preša)
za grozdje in sadje, v jako dobrem stanju, popolnoma rabljiva, kompletna, se po ceni proda pri Josip Ornič, Ptuj. 210

Kosilni stroj
za travo, znamke „Cormick“ ima na prodaj: Fr. Malasek na Grmu, pošta Novo mesto. 206

Reklamni urad
za inserate in oglase v inozemstvu se priporoča: Otto Schulz, Annoncen-Büro, Berlin (Baumschulenweg) Ernststrasse 10. 205

Lepe pincgavske plemenske bikce
stare okrog enega leta, oddaja Uprava graščine Križ pri Kamniku. 234

Mlatilnica
malo rabljena, v dobrem stanju, je radi električne napeljave na prodaj pri: Ivan Širer, Zabuca 20, pošta Skofja Loka. 214

**Priporočamo
sledenča
zdravila:**

Hočevarjeva aromatična železnata tinktura. Zoper slabokrvnost, slabot prebavo in oslabelost vsake vrste. Vir moči za odrasle in otroke. Pol litrska stekla. 20 Din. Porabi se 3 steklenice po vrsti! Lecithin kroglice z železom. Za živčno bole, nervozno ter od duševnega in telesnega dela izmučene. Skatlica 24 Din. Protinski cvet. Preizkušeno mazilo zoper revmatizem in trganje. Steklenica 14 Din. Hočevarjev želodčni prašek. Proti želodčnemu katarju, oziroma bolečinam in jčkanju v želodcu, želodčnemu krču, kislem izpahovanju in bljuvanju. Skatlica 20 Din.

Za živino.

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev. Je izborno zdravilo pri boleznih na prebavilih in zaprtju ter pravočasno uporabljen zabrani izbruh rdečice. Umen prašičerejec naj ne bo nikoli brez njega! Zavo 12 Din, 10 zavojev 100 Din. Bosulin svečice. Edino uspešno zdravilo zoper srmanično vnetje pri govedih ter jalovost krav in telic. Skatlica z 12 svečicami 30 Din. Sadnikarjev protikataraličen prah za konje. Preizkušen zoper prehlajenje in kašelj pri konjih. Skatlica 20 Din. Za vsa zdravila številne zahvale na razpolago! Zdravila za živino se izdelujejo po navodilih nadživnozdravniška Sadnikarja. Vsakemu zdravilu je pridejan, točno navodilo! V zalogi tudi vsa druga zdravila! Izdeleje in razpošilja samo: Lekarna HOČEVAR, Vrhnika 96.

„Jullienovo“ čistilo

za hitro in uspešno čiščenje vina. Vporabljajte to sredstvo vestno in ob vsaki potrebi, ker kalno ali nečisto vino nima prave cene ter ga vsakdo zavrzel! Vporaba je enostavna. Preprodajalci zahtevajte specijalne ponudbe. Glavna zaloga: Drogerija „SANITAS“, Celje in Ljubljana. 348

Motna vina čistiti

In trpka, ter prekislja omiliti je zelo enostavno! Na zalogi imamo specijelno francosko želatino „Lainé“ trdke Clerment & Quigaard, Paris. K vsaki pošiljki pridenemo točno navodilo. Zahtevajte cen! Glavna zaloga: Drogerija „Sanitas“, Celje in Ljubljana. 349

Agrarni biro

Dipl. agr. A. Jamnik, Ljubljana

Šelenburgova ul. 7, I. nadstropje

(v hiši Jadransko-Podunavske banke).

Strokovni nasveti, najcenejše preskrbovanje vseh kmet. potrebščin. Pomoč pri vnovčevanju kmet. proizvodov. — Posredevanje pri nakupu in prodaji posestev, graščin, hiš, trgovskih in drugih obrtov, vodnih sil itd. Pomoč pri iskanju posojil. — Pouk v kmet. davčnih zadevah. Prodaja lastne zelo priporočljive in praktične knjige, in sicer: „Določanje žive teže pri govedu — brez tehtnice — (slov., srbohrv., nem., madj., ital.). Cena Din 10.— s poštnino vred, v inozemstvo Din 11.—. Vsak takoj razume. Denar vnaprej! — „Osnovni pojmi modernega bančništva in borzištva“ za razumevanje kako delajo denarni zavodi in borza. Cena Din 22.— s poštnino vred, v inozemstvo Din 24.—. Denar vnaprej!

Strokovnim vprašanjem je za odgovor priložiti Din 22.—. Ako kdo želi kaj kupiti potem Agrarni biro-a, priloži pismu Din 2.— (oni iz inozemstva v obeh slučajih po Din 2.— več).

»Kmečki punt«

Pravkar je izšla ta krasna povest hrvatskega romanopisca A. Senoa v lepem slovenskem prevodu dr. Joža Glonarja. — Cena broširane Din 25.— vezane Din 30.— brez poštnine.

V naši založbi so izšle doslej še sledeče zabavne in poučne knjige:

Regina, povest. Nemško spisal G. Keller, poslovenil dr. Joža Glonar. Cena Din 5.—.

Občinsko dete Roman dojenčka. Srbsko spisal Branišlav Nušič. Poslovenil Cv. Golar. Cena Din 15.—.

Zeleni kader Povest iz viharjih dni našega narodnega osvobajanja. Spisal Ivan Zorec. Cena Din 14.—.

Povest o Robinsonu

z risbami v barvah. Za mladino v angleščini spisal K. Fitzgerald. V slovensčino preložil Bog. Vdovič. Cena Din 15.—; vezani izvod Din 20.—.

Politika in zgodovina.

Nekoliko odgovorov na dnevna vprašanja. Spisal dr. Dragotin Lončar. Cena Din 15.—.

Vse tu navedene knjige se dobe po vseh slov. knjigarnah. Naročajo se lahko tudi pri podpisnem založniku.

Tiskarna in litografija

J. Blasnika nasl. d. d.

Ljubljana, Breg št. 12.